

SAVEBANTENG

ส่งวัวแดง คืนสู่บ้าน

“วัวแดง” มีความสำคัญอย่างไร

วัวแดง (Banteng)

เป็นวัวป่าชนิดหนึ่งมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Bos javanicus เป็นสัตว์ป่าขนาดใหญ่ที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ที่เป็นเครือญาติกับกระทิงวัวแดงเป็นสัตว์ที่มีรายชื่อในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าพ. ศ. 2553 ในบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครอง จำพวกเลี้ยงลูกด้วยนมลำดับที่ 180 ปัจจุบันวัวแดงสายพันธุ์ไทยแท้มีเหลืออยู่บนโลกไม่ถึง 500 ตัวจึงเป็นสัตว์ที่มีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์เป็นอย่างยิ่งแต่ในภาวะวิกฤตก็ยังมีความหวังเหลืออยู่บ้างอีกทั้งวัวแดงยังถูกขึ้นบัญชี “ UCN Redist” เป็นสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ วัวแดง มีขนาดกึ่งกลางระหว่างวัวบ้านกับกระทิง น้ำหนักสูงสุดประมาณ 600-800 กิโลกรัม เป็นสัตว์ที่มีสีสันแตกต่างกันชัดเจนระหว่างวัวตัวผู้กับวัวตัวเมีย โดยเฉพาะวัวตัวผู้ จะมีสีสันที่หลากหลาย บางตัวเป็นสีดำแลดูคล้ายกระทิง

ลักษณะของ "วัวแดง"

ลักษณะของวัวแดงซึ่งต่างจากวัวบ้านโดย มี 5 จุด

1. มีเส้นสีดำบริเวณอานหลังตั้งแต่ต้นคอถึงโคนหาง.

2.ก้นสีขาวเป็นรูปหัวใจ

3. รอบดวงตาทั้งสองข้างมีสีขาว

4. มีเส้นขาวจางล้อมรอบจมูกและปาก

5. ขาทั้งสี่ข้างมีสีขาวเหมือนถุงเท้าตั้งแต่ช่วงเข่ายาวลงมาถึงกีบเท้า

วัวแดง มีขนาดกึ่งกลางระหว่างวัวบ้านกับกระทิง น้ำหนักสูงสุดประมาณ 600-800 กิโลกรัม เป็นสัตว์ที่มีสีสันแตกต่างกันชัดเจนระหว่างวัวตัวผู้กับวัวตัวเมีย โดยเฉพาะวัวตัวผู้ จะมีสีสันที่หลากหลาย บางตัวเป็นสีดำแลดูคล้ายกระทิง วัวแดงตัวผู้ที่แข็งแกร่งที่สุด คือจ่าฝูง แต่มันไม่ได้อยู่ติดฝูงตลอดเวลา ชอบแยกตัวออกไปท่องเที่ยวหากินตามลำพัง ปล่อยหน้าที่การนำฝูงให้กับตัวเมียอาวุโส ซึ่งเต็มไปด้วยสัญชาตญาณการเอาตัวรอด และรอบรู้เกี่ยวกับแหล่งหากินและเป็นสัตว์ที่ประสาทดมกลิ่นถึงขั้นเลิศมาก ส่วนประสาทหูกับตาก็อยู่ในเกณฑ์ดี มีความปราดเปรียวว่องไวมาก

ถิ่นอาศัยของ "วัวแดง"

แต่ก่อนพบวัวแดงใน พม่า ไทย อินโดนีเซีย ชวา บอร์เนียว และเกาะบาหลี ซาราวัก สำหรับประเทศไทยเคยพบได้ทุกภาค ปัจจุบันประชากรวัวแดงในประเทศไทยที่ยังที่ยังมีพอหลงเหลืออยู่ ส่วนมากอยู่ที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤาใน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสลักพระ

สาเหตุที่"วัวแดง" ใกล้สูญพันธุ์

<u>พื้นที่ถิ่นที่อยู่อาศัยลดน้อยลง</u> **(Habitat lost)** ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาในการลดจำนวนลงอย่างมากของวัวแดงเนื่องจากพื้นที่อยู่อาศัยถูกทำลายและการถูกล่าเพื่อนำมาใช้ประโยชน์

1

<u>สภาพถิ่นอาศัยที่เป็นเกาะไม่มีอาณาเขตติดต่อกับผืนป่าผืนอื่น</u> **(Habitat Fragmentation)** ทำให้วัวแดงไม่สามารถเคลื่อนย้ายจากป่าหนึ่งไปผสมพันธุ์กับสัตว์ป่าอีกป่าหนึ่งได้ด้วยตัวมันเอง

2

<u>การผสมเลือดชิด</u> **(Inbreed)** หมายถึงการผสมในครอบครัวเดียวกันหรือในหมู่เครือญาติ เช่นพ่อพันธวัวแดงผสมกับลูก ลูกผสมกับแม่พี่ผสมกับน้อง หรือการผสมระหว่างสัตว์ที่เป็นญาติพี่น้องกัน

3

โครงการปล่อย "วัวแดง" คืนสู่ธรรมชาติ ...ครั้งแรกของโลก...

วัวแดง (Banteng)

เป็นสัตว์ป่าขนาดใหญ่ที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ ที่เป็นเครือญาติกับกระทิง ในประเทศไทยจัดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ในบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครองจำพวกเลี้ยงลูกด้วยนมลำดับที่ 180 ปัจจุบันวัวแดงสายพันธุ์ไทยแท้มีเหลืออยู่บนโลกไม่ถึง 500 ตัว จึงเป็นสัตว์ที่มีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์เป็นอย่างยิ่ง แต่ก็ในภาวะวิกฤต ก็ยังมีความหวังเหลืออยู่บ้าง เนื่องจากที่ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าเขาน้ำพุ และกลุ่มประชาชนหัวใจสีเขียว ในจังหวัดกาญจนบุรีมีแนวคิดที่จะปล่อยวัวแดงที่ศูนย์เพาะเลี้ยงไว้กลับสู่ธรรมชาติเรื่องราวความเป็นมาเกิดขึ้นได้อย่างไร ทั้งหมดต้องผ่านขั้นตอนมากมาย ทั้งปรับสภาพวัวแดงให้สามารถกลับไปหากินในป่าได้ และปรับสภาพใจของคนให้อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างเป็นมิตร กว่าจะถึงวันปล่อยได้มีขั้นตอนอีกมากมาย ทั้งการตรวจเลือดเพื่อเช็ค DNA การขนย้ายวัวเข้าไปในป่าเพื่อปรับสภาพการหากินแต่แล้ววันที่รอคอยก็ได้มาถึง เมื่อได้เวลาเขียนประวัติศาสตร์หน้าใหม่ให้กับวงการนักอนุรักษ์ในประเทศไทย กับการปล่อยวัวแดงกลับคืนสู่ธรรมชาติอย่างเป็นทางการครั้งแรกของโลกที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ จังหวัดกาญจนบุรี

โครงการปล่อย "วัวแดง" คืนสู่ธรรมชาติ ...ครั้งแรกของโลก...

ลักษณะการดำเนินโครงการในแต่ละปีปัจจุบันโครงการปล่อยวัวแดงได้ดำเนินโครงการมาอย่างต่อเนื่องโดยทำการปล่อยวัวแดงคืนสู่ธรรมชาติมา 3 ครั้ง

ครั้งที่1 พ. ศ. 2553 ครั้งที่ 2 พ. ศ. 2554 ครั้งที่ 3 พ. ศ. 2561 การดำเนินโครงการมีหลายขั้นตอนและต้องใช้ความเชี่ยวชาญในการดำเนินโครงการโดยมีกระบวนการต่างๆดังนี้

- วางแผนในการดำเนินโครงการ
- การฝึกกล่องก่อนเคลื่อนย้าย
- กระบวนการเคลื่อนย้าย
- กระบวนการติดตามหลังการปล่อยวัวแดง
- สรุปผลการติดตามหลังการปล่อยวัวแดงจากกล้อง

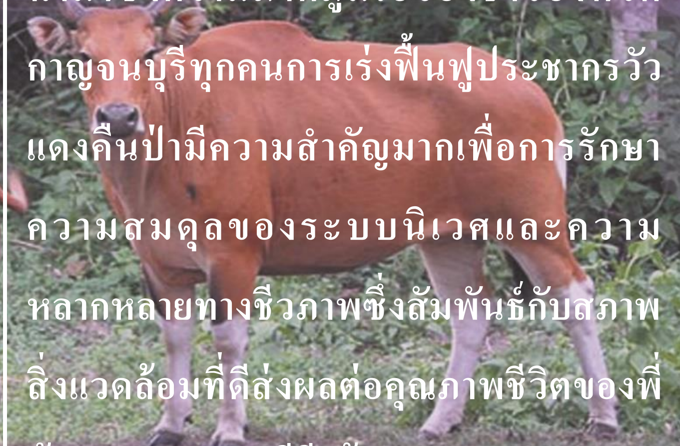
โครงการปล่อย"วัวแดง" คืนสู่ธรรมชาติ ครั้งแรกของโลก...

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (ในหลวงรัชกาลที่ 9)

โครงการปล่อยวัวแดง ในการปล่อยวัวแดงคืนสู่ธรรมชาติสืบเนื่องจากข้อมูลจากกล้องดักถ่ายอัตโนมัติและการรายงานการสำรวจประชากรสัตว์ป่าโดยเฉพาะวัวแดงที่ไม่มีรายงานการพบในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระมาเป็นเวลาเนิ่นนานทั้งที่เดิมทีผืนป่าแห่งนี้เป็นพื้นที่อาศัยของวัวแดงอย่างชุกชุมเป็นที่มาของโครงการปล่อยวัวแดงคืนป่าธรรมชาติครั้งแรกของโลกถวายพ่อหลวงนำมาซึ่งความภาคภูมิใจของชาวจังหวัดกาญจนบุรีทุกคนการเร่งฟื้นฟูประชากรวัวแดงคืนป่ามีความสำคัญมากเพื่อการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งสัมพันธ์กับสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของพี่น้องชาวกาญจนบุรีอีกด้วย

ยืนยันผลสำเร็จในการปล่อย “วัวแดง” คืนสู่ธรรมชาติ

เผยภาพฝูง ‘วัวแดง’ และลูกน้อย กลางป่าสลักพระ ยืนยันผลสำเร็จขยายพันธุ์คืนสู่ธรรมชาติ

วันที่ 17 กรกฎาคม 2561 - 20:42 น.

ที่มา : https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_1351879 , 17 กรกฎาคม 2561

ยืนยันผลสำเร็จในการปล่อย “วัวแดง” คืนสู่ธรรมชาติ

ความคืบหน้าของโครงการปล่อยวัวแดงคืนสู่ป่าว่าโครงการความร่วมมือระหว่างองค์กรเครือข่ายนี้เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 จากการสำรวจพบว่าวัวแดงทั้งหมดที่ปล่อยตั้งแต่ริเริ่มโครงการมีอัตราการอยู่รอด 100% และวัวแดงทุกตัวมีสุขภาพแข็งแรง โดยข้อมูลล่าสุดเผยว่า เจ้าหน้าที่สำรวจพบการให้กำเนิดลูกรวมทั้งหมด 6 ตัว จากวัวแดงชุดแรกที่ถูกปล่อย

“ถือเป็นเป็นหนึ่งในเรื่องที่น่ายินดี เนื่องจากวัวแดงมีสัญชาตญาณในการเอาชีวิตรอด และสามารถหาอาหารเองได้ เราจึงไม่พบปัญหาในการหาอาหารกินเองเมื่อถูกปล่อยสู่ป่า งานนี้ถือเป็นความสำเร็จจากการทำงานอย่างหนักของเจ้าหน้าที่ และองค์กรเครือข่ายฯ ทำให้พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระในปัจจุบันมีประชากรวัวแดงราว 15 ตัว จากที่ไม่เคยมีอาศัยอยู่มากกว่า 30 ปี”

ยืนยันผลสำเร็จในการปล่อย “วัวแดง” คืนสู่ธรรมชาติ

WWF และองค์กรเครือข่ายฯ เผยครบ 1 ปีปล่อยวัวแดงคืนป่ารอด 100%

ที่มา : https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/847007 , 12 กันยายน 2562

WWF และองค์กรเครือข่ายฯ เผยความคืบหน้าหลังปล่อยวัวแดงกลับคืนป่า ณ พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ เป็นครั้งที่ 3 ชี้อัตราการอยู่รอด 100% ส่งผลให้ปัจจุบันจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 15 ตัว ยกเป็นความสำเร็จของงานอนุรักษ์ร่วมกับชุมชน

ขอเชิญชวน
รวมเป็น
มวลชนจิตอาสา
อนุรักษ์
"วัวแดง"

ทำไมต้องเป็นมวลชน ?

ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์พันธุ์วัวแดง เนื่องจากประชากรวัวแดงในประเทศไทยมีจำนวนน้อยลงจากการถูกลักลอบล่าวัวแดงในเขตพื้นที่ต่างๆ สาเหตุเหล่านี้เกิดจากการที่คนผู้คนขาดจิตสำนักในการหวงแหนสัตว์ป่า มองเห็นเพียงประโยชน์ของตนไม่ว่าจะทางธุรกิจ หรือความสนุกสนาน และอื่นๆ

วิธีการเข้าร่วมเป็นมวลชน

1. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สัตว์ป่าและธรรมชาติ

2. ร่วมอุดมการณ์ปล่อยวัวแดงคืนสู่ธรรมชาติไปกับศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าเขาน้ำผุด้วยการร่วมลงชื่อเป็นมวลชนอนุรักษ์วัวแดง

3. ประชาสัมพันธ์โครงการปล่อยวัวแดงอย่างกว้างขวาง

“สัตว์ป่าสงวนควรค่าถนอม
ทั่วย่านทุกหย่อมควรค่ารักษา
ร่วมใจพิทักษ์ อนุรักษ์สัตว์ป่า
หยุดกิน หยุดล่า เพื่อสัตว์ป่ายั่งยืน”

นางสาวเจนจิรา สุวรรณมุข

ประกวดคำขวัญวันคุ้มครองสัตว์ป่าปี2555

